

woensdag

21 juni

De tuinman heeft deze morgen de bramen gesnoeid. Ze waren zodanig uitgegroeid dat ze de weg door het gras versperden. Annie had er al eens in getrapt en haar voet bloedde er deerlijk van. Vandaar dat de tuinman het als zijn eerste taak beschouwde om de braam te snoeien. Zodra hij hoort dat Annie iets kwalijks overkomen is in de tuin, treft hij maatregelen om dat te voorkomen. Zo heeft hij ook de bank onder de perenboom wat verplaatst opdat er geen peer meer op Annie's hoofd zou vallen als zij lekker in de memoires van Colette zit te lezen of in haar oude nummers van *Opzij*. Wat mij overigens verontrust, dat Annie weer in die oude jaargangen zit te lezen. Komt ze iets tekort, denk ik, dat ze daaraan toe is?

In elk geval, aan onze tuinman zal het niet liggen, die er alles aan doet om de tuin zo aangenaam en uitnodigend mogelijk te maken voor Annie. Hij wil een schommel installeren aan een tak van de notenboom waarop zij, op en neer gaand, de Moervaart kan overzien, en wat verder een hangmat om in te lezen of te slapen als het warm is, met een muskietennet erover. Ik mag die dingen natuurlijk ook gebruiken, zegt hij, maar ze zijn wel voor Annie bedoeld.

Zijn reis naar de Pyreneeën bracht de tuinman tot het inzicht dat hij zijn leven lang de vrouwen wat verwaarloosd heeft. Te

veel gemediteerd, te veel met lama's, rinpoches, hele en halve verlichten omgegaan zodat zijn kosmische evenwicht in de loop der jaren verstoord is geraakt. Te yang, te hoog, te weinig emotioneel betrokken, bijna contactschuw, in zichzelf opgesloten, onstoffelijk, een licht dat geen warmte geeft. Daaraan wil hij nu verhelpen door het Annie zo comfortabel mogelijk te maken, en het snoeien van de braam is binnen deze opgave zijn allereerste taak.

Een vrouw in de Pyreneeën, die misschien zijn naaste gebuur wordt, legde voor hem de tarot, en vaak kwam ze bij het beeld van de gehangene uit. Teken dat hij zijn leven moet herdenken, tijd moet nemen om zijn zelfzuchtigheid en eigengereidheid te overwinnen. Hij heeft onmiddellijk aan Annie gedacht en aan zijn preoccupaties met mij. Aan de eindeloze filosofische gesprekken waarbij wij Annie vergeten om elkaar te slim af te zijn, en hoog oplopen met onze, elkaar weersprekende wijsheden. Haantjes die met elkaar vechten, terwijl het kipje in een schaduw zit te treuren.

Dergelijke trieste beelden teisterden zijn brein voortdurend tijdens het huiswaarts rijden. En de verwilderde braam werd daar een symbool van. Annie's wandeling door de tuin, anders zo vol vrede en liefde, nu plotseling door die stekels tot een tortuur geworden. Misschien had ze daarom haar oude nummers van *Opzij* van zolder gehaald, om in de zinnen van eertijds haar leed verwoord te zien.

Soms denk ik dat de tuinman te snel evolueert, waardoor ik dreig contact met hem te verliezen. Vroeger, heel in het begin, kon ik nog denken dat ik hem op sleeptouw nam, met Heidegger, Derrida en Sloterdijk. Nu ben ik het die achter hem aan loopt en die mankend met mijn zere rug in de voren treedt van zijn immer bezige ploeg.

donderdag

22 juni

We hebben vanmorgen de duizendknoop grondig gewied, de tuinman en ik. Nog voor het ontbijt, om de grote hitte te vermijden. Het viel mij op hoe weinig de tuinman geïnteresseerd is in de kleine plantjes die hier overal uit de grond schieten. Zo staat er voor de achterdeur, bijna op de dorpel, een mooie gele vierpunter: de stinkende gouwe, waar hij achteloos aan voorbijgaat. De moeite niet om hem te wieden, maar ook niet boeiend genoeg om het er bij naam over te hebben. Ik zeg dan gewoonlijk: ‘Kijk hoe mooi de stinkende gouwe erbij staat dit jaar, hij wil duidelijk onze huiskamer binnenkruipen, geleidelijk aan. Dat zou er kunnen op wijzen dat een van ons, en dat ben ik niet, aan wratten lijdt.’

De tuinman ignoreert heel veel als het niet over bomen, struiken of rozen gaat. Klein grut valt niet onder zijn competentie. Zijn leermeester, hovenier van de stad Lokeren, verweet hem dat dikwijls: ‘Gij hebt alleen belangstelling voor alles wat groot en verticaal naar de hemel wijst. Het tapijt van gras en kruiden waarin alles zijn oorsprong vindt, waar ge ganser dagen op loopt, daar veegt gij uw voeten aan. Gij zijt een verticale mens, het horizontale is beneden uw waardigheid.’

Het heeft niet mogen baten. Nu nog maakt hij nooit een opmerking over de hondsdraf, de ereprijs of de rolklaver. Achteloos rijdt

hij met zijn grasmachine (KAAZ met Honda-motor) alles plat. ‘Als ik al dat klein grut moet sparen,’ zegt hij, ‘dan wordt mijn taak als hovenier-grasmaaiër eindeloos. In welke bochten moet ik mij dan wringen, welke arabesken moet ik in de grasmat tekenen om madeliefjes, paardenbloemen, en stinkende gouwe te sparen?’

Zo heeft zelfs de beste, de meest gegeerde tuinman van het land zijn kleine kantjes, en misschien, zo denk ik erbij, hebben wij hem geen dienst bewezen door hem die zeer luxueuze, Japanse grasmachine te kopen, die heel vlug en breed maait. Misschien was hij toch beter met die oude grasmachine die je op eigen kracht moest voortrollen, zonder benzine of elektriciteit, en die door haar geringe breedte veel makkelijker de kleine plantjes spaarde, het tapijt vol bloempjes liet. In de tuinman immers die neiging om vlug te gaan, met de grove borstel erdoor, een spoor van dood en vernieling achter zich latend. *Collateral damage*, heet dat dan.

Aan het ontbijt gaf hij trouwens toe dat hij sinds zijn reis naar de Pyreneeën last heeft van een wrat op zijn knie. Op zekere dag stond ze er en wilde hem niet meer verlaten. Volgens de tarotkaart was het een symptoom van zijn ommekeer. Misschien, zo moest hij toegeven, stond nu de stinkende gouwe *hem* bij zijn terugkomst op de drempel op te wachten. Een stil verwijt dat het helende soms in kleine plantjes zit, die men dus niet onnadenkend mag snoeien of maaien. Hij verwijt mij van zijn kant dat ik alles op zijn beloop zou laten, een totaal verwilderde tuin zou overhouden, waar zowat alle kruiden en planten van de streek hun stek zouden kunnen vinden. ‘Zoek in zo’n jungle maar eens uit welk kruid bij je kwaal past,’ zegt hij happend in zijn croissant, die rijkelijk belegd is met kersenconfituur. Juist door zijn selecterende hand wordt duidelijk welk plantje zijn kop opsteekt om met helende kracht een wrat te doen verdwijnen.

Misschien zou de stinkende gouwe in mijn chaotische tuin eenvoudigweg geen kans krijgen, overwoekerd als alles zou zijn door duizendknoop en zevenblad. 'De wrat,' zeg ik, 'komt er ook niet vanzelf, ook zij moet in kosmisch verband bekeken worden, als een uiting van verruwing. En ook de plaats waar ze zich gevestigd heeft, de knie, is niet aan het toeval te wijten. De knie, een draaischarniergewricht dat iemand plooibaar en wendbaar maakt. Misschien moeten we ons daarover nog eens bezinnen.' 'Je gebruikt je esoterische kennis alleen om mij in een slecht daglicht te stellen,' zegt de tuinman. 'Kennis mag er niet op gericht zijn om je medemens kwaad te berokkenen of in een onzalig hokje te schoppen.' Annie heeft met haar wijsvingers haar oren hermetisch afgesloten. En wij die ons voorgenomen hadden om lief te zijn met haar en ons niet al te veel over te leveren aan het domme hanengevecht ... Het is weer zover. 'De croissants smaken lekker,' zeg ik. Maar de stemming is er even uit.